Po podręcznikach, informatorach, przewodnikach, standardach, poradnikach dobrych praktyk, słownikach archiwalnych opublikowana została pierwsza encyklopedia archiwalna (Encyclopedia of Archival Science, edited by Luciana Duranti, Patricia C. Franks, Rowman & Littlefield, 2015, 464 strony). Wydawnictwo, przygotowane w języku angielskim, ukazało się w Stanach Zjednoczonych, stanowi jednak wynik współpracy międzykontynentalnej wielu specjalistów. Już Rada Naukowa zgromadziła osoby z różnych krajów. Należeli do niej: Adrian Cunningham (Australia), Fiorella Foscarini (Kanada i Holandia), Patricia Galloway (Stany Zjednoczone), Shadrack Katuu (Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej), Giovanni Michetti (Włochy), Kenneth Thibodeau (Stany Zjednoczone) i Geoffrey Yeo (Wielka Brytania). Ich dziełem jest koncepcja, zakres haseł oraz dobór ich autorów. Encyklopedia jest wynikiem opracowania zbiorowego, zawiera 154 artykuły hasłowe utworzone przez 110 autorów. Wydawnictwo składa się z sześciu części. Editorial Advisory Board, About the Editors i About the Contributors przedstawiają twórców i ich afiliacje. Przedmowa zawiera ogromnie syntetyczne spojrzenie na dzieje archiwów, przygotowując jednocześnie czytelnika, że treść publikacji dotyczy wielu współczesnych zagadnień. Objaśnia też strukturę artykułów hasłowych, które są dość obszerne.

Artykuły hasłowe umieszczone są w kolejności alfabetycznej. Składają się na nie: hasło, jego szerokie, nieraz kilku stronicowe objaśnienie, jego autor, słowa kluczowe, hasła powiązane i podstawowa bibliografia. Różna jest też wewnętrzna budowa objaśnień haseł, które czasem przypominają syntetyczne artykuły z wewnętrznymi częściami opatrzonymi w śródtytuły. Najczęściej jest to krótki wstęp, pojęcie i wnioski. W innych przypadkach spotkać można opis pojęcia, komentarze, opis rozwoju znaczenia terminu, różnice w praktycznym jego zastosowaniu itp. Zgodnie z założeniami, prezentowana jest różnorodność rozumienia pojęć, reguł i praktyki.
Pomocny jest załączony indeks, odsyłający do artykułów, w których występuje wyszukiwane hasło, oraz do stron, pozwala więc na wyszukiwanie potrzebnych informacji także w sposób krzyżowy. Nie trzeba dodawać, że zestaw haseł zdefiniowanych w artykułach i haseł indeksowych nie jest tożsamy z żadnym dotychczas przygotowanym słownikiem terminologii archiwalnej. Tym bardziej więc publikacja zasługuje na przyjrzenie się i zapoznanie z proponowanym sposobem spojrzenia, zdominowanym przez optykę anglosaską. Publikacja dotyczy teorii archiwistyki i współczesnych zagadnień zarządzania dokumentacją. Przypomina wykaz terminów używanych w projekcie, którym w tym przypadku jest profesja, ludzie ją wykonujący, zadania, jakie wykonują, ich otoczenie i warunki działania.

Encyclopedia of Archival Science

Anna Laszuk
NDAP